

Arriba a les llibreries 'Diari d'hivern', el darrer llibre de Paul Auster, que als seus seixanta-quatre anys dóna compte en un dietari de la seva existència pretèrita

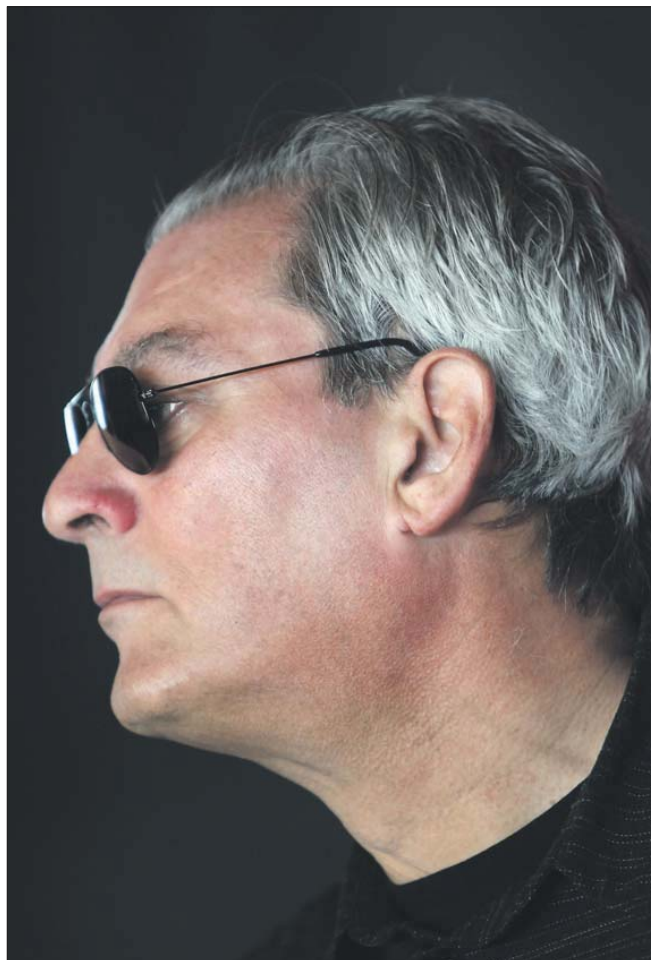
Auster, a l'hivern de la vida

Memòries

PER CARLES CABRERA

■ Paul Auster (Newark, New Jersey, 1947) baixa del tren de la vida i es deté momentàniament a l'estació d'aquest *Diari d'hivern* per treure comptes dels anys que deixa a l'esquena. Però l'hivern és un terreny erm i el novel·lista sembla que hi arribi exhaust, traient el fetege per la boca i sentint que les muses l'han abandonat —val a dir que crisis com aquesta li sobrevenen adesiara, com reconeix el mateix Auster en el dietari. Un llibre del qual les editorials, trapelles, com que a fora fa molt de fred, en respecten el títol original però el desen a hivernar en col·leccions de narrativa, molt més comercials que les de memòries, de manera que el lector distret que pensi haver-se agenciat la darrera novel·la de Paul Auster, només quan la tingui a casa i n'enceti la lectura s'adonarà que li han venut gat per llebre. Tan vius han anat com quan s'edità en català l'*Assaig sobre la lucidesa* de José Saramago i a la portada s'afanyaren a prevenir el públic amb el subtítol alarmant de *Novel·la* que no es tractava de cap estudi perquè no en fugissin com de la pesta.

El tret més significatiu de *Diari d'hivern* és el distanciament que opera en adreçar-se a si mateix en segona persona, com una mena d'estil indirecte lliure —mai millor dit!— o de diàleg interior. Els fets l'afecten en pròpia carn, però la veu, que no li pertany, fa retrunyir les paraules dins seu com un picarol. L'ús de la segona persona no és inèdit a l'hora de compondre un dietari, però certament ajuda a confegir una atmosfera més aparentment novel·lesca que la utilització de la primera: d'entrada, perquè aquest segon Auster és una pura ficció només existent en la ment de l'autor (o primer Auster). I a més, el text no s'estructura en dies sinó que, més aviat, es concatenen un reguitzell d'escenes i anècdotes vitals curioses i el fil que teixeix a l'hora de presentar-nos tot això enfila un ordre més o menys cronològic: les batusses i els cops de la infància, el sexe a l'adolescència, els vaivens de l'edat adulta, la porta d'entrada a la vellesa amb les arrugues que guaiten a la pell... I arribats en aquest punt, la pregunta polissona que podríem



Paul Auster, a la seva recent visita a Barcelona. EFE

formular-nos és, volem dir que havent trobat seca la deu d'on poua l'aigua amb què normalment rega l'argument de les seves novel·les, no és que Auster va decidir aprofitar-se de la seva pròpia circumstància biogràfica a falta de res millor per inspirar-se?

I un cop *no* resposta aquesta qüestió —que òbviament era una interrogació retòrica—, la segona podria ser... Almenys ho paga el resultat? Doncs hi ha de tot, però més aviat m'inclinaria pel no. És sabut que la narrativa d'Auster és la d'un autor que sembla perennement instal·lat



PAUL AUSTER

Diari d'hivern

Traducció d'Albert Nolla

► EDICIONS 62 (EL BALANCI, 669), 192 P., 18,90 € / E-B., 14,99 €

Diario de invierno

Traducció de B. Gómez Ibáñez

► ANAGRAMA, 248 PÀGINES, 18,90 €

El tret més significatiu és el distanciament que opera en adreçar-se a si mateix en segona persona, com una mena d'estil indirecte lliure

en el vehicle d'una muntanya russa i que, de vegades, ofereix a la seva parròquia algun producte excels i més sovint encara, algun d'insuls. El mateix passa, com en un compendi antològic, en aquest *Diari d'hivern* que tenim a les mans. Moments en què bades uns ulls com taronges, arqueges les celles i drecs l'esquena a la cadira, com quan a l'infant Auster és a punt d'encastar-se-li un clau a la gelta, perquè l'autor sap què demana el lector i hi té la mà trencada, en això d'escriure, combinats amb passatges entre feixucs i soporífers com ara el de la vintena de cases en què ha habitat —tampoc s'entén gaire la raó de la seva inclusió a l'obra si res ho justifica, com passa aquí—, el temps gairebé cronometrat que s'ha passat vivint a l'estranger, les nacionalitats amb les quals l'han confós per la seva fisonomia al llarg de la seva vida, les llargues planes que dedica a la mort de la seva mare i, sobretot, la tinta que gasta per explicar-nos l'argument d'un film, que el lector pot botar-se sense cap mena de mirament —i repeteixo que tindrien sentit si hagués sabut incardinar-ho al cos de la narració; si no, el que queda és un pastitx. I tot plegat ho condensa en menys de dues-centes planes, o sigui, un dietari esquitit que pràcticament no hagués sobreviscut a l'anorèxia si no s'hagués alimentat de tot això. Continuem amb les preguntes malèfiques...? I si vi anar a l'inrevés? Vull dir que, per ventura, al llibre li faltava cos i decidí muscular-lo amb el dopatge d'unes hormones externes que li permetessin de donar la talla i cabre dins un llibre. I tanmateix, la veritat és que no hi acaba d'encaixar...

Troya no acaba nunca

El australiano David Malouf novela en 'Rescate' la pugna entre Aquiles y Príamo

Narrativa

POR RICARDO MENÉNDEZ SALMÓN

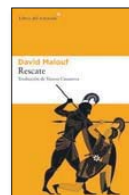
■ La eternidad de la novela radica en su bastardía. Ningún género, desde el amanecer de la escritura, ha demostrado semejante capacidad de adaptación. La novela es omnívora, cualquier excusa la alimenta; su falta de prejuicios, su capacidad para transformar los viejos temas en savia nue-

alumbrados en los albores de la razón occidental, los mitos fundacionales nos interpelan con tozudez ejemplarizante. Porque cambian los tiempos, pero el fondo común de la especie, ese misterio que llamamos naturaleza humana, permanece indemne. El hombre es un animal plástico en sus accidentes, pero rígido en su sustancia.

Nada de lo humano fue ajeno a la guerra de Troya. En el devenir de los griegos ante las murallas sitiadas, la piedad, el honor, la presciencia, la fatalidad, la libertad o el azar encuentran acomodo con una rotundidad no exenta de poesía. Todos, de un modo u otro, hemos sido argivos ante las murallas de Ilión; todos, de un modo u

narios de la violencia y la pena. Aquiles es una máquina de matar, un guerrero sin parangón, pero también es un alma arrojada al infierno de la melancolía. En su condición de hijo de una diosa y de un hombre, arrastra la más dolorosa penitencia y el más envenenado regalo. Es solar, único y envidiable, pero su fragilidad resulta por ello aún más inquietante.

David Malouf novela en *Rescate* el enfrentamiento entre Aquiles, el amigo de Patroclo, el hombre que atormentado por la ira ha llevado hasta el extremo las circunstancias de su cólera, y Príamo, rey de la ciudad sitiada, que en su vejez se acerca al monarca de Ftia ataviado como el más humilde de los súbditos. Aquiles es un padre que ahora a su hijo Neoptólemo, al cual hace casi una década que no ve, y que un día vengará terriblemente al Peleida; Príamo es un padre que sólo desea recuperar el cadáver



DAVID MALOUF

Rescate

Traducció de Vanessa Casanova

► ASTEROIDE, 192 PÀGINES, 16,95 €

talidad. Cientos de generaciones después de que Homero soñara a su elenco de héroes en una ciudad de Asia, un escritor australiano nos recuerda a todos los hombres